

Tots podem ser artistes

Text > GERARD BAGUÉ, director

Foto > REVISTA DE GIRONA

De la mateixa manera que Andy Warhol va deixar dit que en el futur tothom seria famós com a mínim quinze minuts (segurament anticipant el protagonisme que les xarxes socials atorguen avui a les persones), l'artista alemany Joseph Beuys va fer fortuna amb una frase de característiques similars: «Tot ésser humà és un artista». Beuys torna a ser d'actualitat perquè aquest any se celebra el centenari del seu naixement. La seva biografia és ben curiosa. Mentre pilotava un avió *Stuka* de la Luftwaffe durant la Segona Guerra Mundial, va ser abatut a la regió de Crimea, en ple hivern. Va sobreviure a l'impacte, però hauria mort congelat si uns nòmades tàrtars no li haguessin mantingut la temperatura corporal embolicant-lo amb feltre i greix. Més endavant, aquests materials van ser la base de moltes de les seves creacions. Va formar part del moviment neodadaïsta Fluxus, va coquetejar amb el xamanisme i estava convençut que es podia salvar el món i abolir el capitalisme a través de l'art, que segons ell era tan efímer com la vida. El que comptava per a Beuys era l'acció, el procés de creació en la seva expressió més àmplia. Ideòleg radical, polèmic i contradictori, va tenir seguidors gairebé sectaris i també molts detractors. Però el seu missatge de socialització de l'art és segurament una de les seves aportacions més potents. L'art no és una composició musical, un quadre, una escultura. Segons Beuys, podem trobar art en una manera de ser, en una trajectòria vital, en qualsevol de les més extraordinàries o més irrelevantes accions humanes.

Però tornem a tocar de peus a terra. Els ensenyaments musicals i plàstics també obren finestres creatives de les persones. L'aprenentatge de la llengua, que a l'edat escolar sempre s'orienta més cap a les finalitats instrumentals de comunicació i comprensió, mai no ha estat discutit als currículums escolars, però sí que ho han estat aquestes branques de formació que es consideren més accessòries. Tots recordem aquelles novel·les victorianes en què el currículum de les grans dames s'enriquia amb classes de piano, mentre els homes es dedicaven a les coses considerades útils i transcendents. Podríem recordar els efectes positius que la música té en el desenvolupament cognitiu, creatiu, intel·lectual i psicològic dels infants. S'ha demostrat a través d'estudis científics que la música estimula l'hemisferi esquerre del cervell, on resideix l'aprenentatge del llenguatge, la matemàtica o la lògica, i que un estudiant de música guanya memòria i concentració, capacitats cada cop més erosionades per la immediatesa de les noves tecnologies i el frenesí audiovisual. Però destacant la incidència de la música en el creixement d'aquestes capacitats no obviem la seva força intrínseca. Avui resulta indiscutible reconèixer que l'art és un estímul vital tan potent i necessari com l'aire que respirem. Les fronteres entre el suposat creador encimbellat i el receptor passiu s'han trencat, com ja va avançar Beuys. Durant la pandèmia, la creació artística ha estat un estímul vital per a molta gent. Tots coneixem persones que s'han posat a escriure, a pintar o a compondre per mantenir a ratlla els dimonis interiors. La creació com a bàlsam per a les angoixes i les incerteses. La creació com a vehicle de les emocions i les experiències.

>> Pintura de Pau Baena.